

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Forslaget om en fri ungdomsuddannelse fremsættes på baggrund af Folketingets debat af undervisningsministerens redegørelse om Uddannelse til Alle*). Den fri ungdomsuddannelse er dermed del af en samlet indsats for, at alle unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Ud af en ungdomsårgang gennemfører ca. 1/4 ikke en ungdomsuddannelse. Disse unge vil være ringere stillet, end hvis de havde en uddannelsesmæssig baggrund at leve deres voksentilværelse på.

Uddannelse er ikke garanti for beskæftigelse, men specielt de unge, der ikke gennemfører en ungdomsuddannelse, risikerer passivitet og isolation fra fællesskabet. Disse unge vil i mange tilfælde være mere sårbare i et samfund med beskæftigelsesmæssige problemer.

For at uddannelse til alle skal være et reelt og acceptabelt tilbud, er det ikke tilstrækkeligt at sats på det etablerede uddannelsessystem. Der må også åbnes nye uddannelsesmuligheder for de unge, der ønsker at sammensætte deres egen uddannelse. Hermed anerkendes tillige den omfattende aktivitet, som de unge selv vælger uden for de eksisterende ungdomsuddannelser.

Hvor erhvervsgrunduddannelsen primært sigter mod at udvikle kvalifikationer hos den unge, der giver dels umiddelbar adgang til at fortsætte i en erhvervskompetencegivende uddannelse, dels grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet, sigter den fri ungdomsuddannelse - med sit afsæt i den folkeoplysende tradition - mod udvikling af den unges personlige kompetence og fortsatte uddannelse i bred forstand.

Den fri ungdomsuddannelse skal kunne rumme unge med meget forskellige forudsætninger og skal fungere som et alternativ til eksisterende ungdomsuddannelser, som en indgang til disse, eller som en direkte uddannelse til beskæftigelse, og i alle tilfæl-

de bidrage til at udvikle den unges personlighed og forudsætninger for en rig voksentilværelse.

Den fri ungdomsuddannelse skal styrke de unges grundlag for at tage aktivt del i den livslange uddannelse, som i stigende grad er nødvendig for, at den enkelte kan gøre sig gældende også i folkestyre, arbejds- og kulturliv i et moderne, kompliceret samfund.

Den fri ungdomsuddannelse skal således ikke blot tilbyde de unge kundskaber i traditionel forstand. Den skal også være en god begyndelse på den række af undervisningstilbud og kurser, der fremover med jævne mellemrum vil indgå naturligt i tilværelsen. Den fri ungdomsuddannelse skal derfor også fremme forståelsen af, at uddannelse ikke er en engangsforeteelse, men en jævnligt tilbagevendende begivenhed.

Et centralt led i den fri ungdomsuddannelse er styrkelse af den enkeltes evne til at planlægge og gennemføre længerevarende uddannelsesforløb, sammenstykket af forskellige dele.

For unge, der måske er kørt fast i det kendte uddannelsessystem, skal den fri ungdomsuddannelse også kunne udgøre en ny start. Herigennem skal den enkelte kunne opdage eller genopdage, at det både kan være spændende og udbytterigt at uddanne sig.

Målgruppen er de unge, der ikke benytter eller fuldender de eksisterende ungdomsuddannelser.

Den fri ungdomsuddannelse skal rumme udfordringer for både »stærke« og »svage« unge. Den skal være bred og alsidig med udgangspunkt i den unges interesser og forudsætninger og med et uddannelsesmål for øje, der sigter mod størst mulig udvikling af den enkeltes personlige kompetence. Uddannelsesmålet opstilles med udgangspunkt i den enkelte unges forudsætninger og aktuelle kompetencer, både socialt, praktisk, kreativt og intellektuelt.

Den fri ungdomsuddannelse bygger først og fremmest på den folkeoplysning, som er støttet gennem lovgivning. Desuden kan der indgå andre dele, som sigter mod udvikling af den unges personlighed. Ud-

*) jf. Folketingets Forhandlinger 1993-94, spalte 2146-2187